

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

67. An Vicarius Episcopi si habeat potestatem subdelegandi, possit absolvi ab alio, si incidit in casum reservatum? Et an idem dicendum sit de Priore, qui ut Vicarius ab Episcopo talem potestatem à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

non incidere in casum reservatum Sodomiae; quod absolute tenet nouissimè P. Alphonfus de Leone de *caus. Recollect. 5. num. 73*, qui citat Marchinum de *facrament. Ord. tract. 1. par. 8. cap. 4. n. 20*. vide etiam eundem Leonem *Recoll. 6. num. 876*.

Sup hoc lege
§§. nor. præ
terea, & seq.

4. Nota tamen: quòd sententia affirmatiua procedit modò agens seminet intra vas, quia cum actio ipsi possit tibi uariari, si ea perfecta non est, peccatum non subiicitur reservationi, neque ex parte patientis, licet etiam seminet, quia complementum peccati semper attenditur ex parte agentis, ut qui est nobilior patiente.

Sup. hoc su
pr. in Rel. 59
§ vit. & in to.
7. tr. 1. Re.
125 § Sed al
quis. & seq.

5. Qæro tertio, an qui inchoat Sodomiam in vase præpostero, sed postea emitat semen extra vas, incidat in casum reservatum? Affirmatiuè respondent aliqui, quia iam crimen satis perfectum, & complementum censetur in genere Sodomiae, ut ex multis probat Fagundez in *Decal. tom. 2. lib. 6. cap. 9. num. 8*. & quia proprius dolus nemini debet patrocinari, neque ex sua iniquitate nullus debet reportare commodum, & nil in fraudem legis est faciendum. Ad qua dico prædicta referri ad culpam, nam sic peccans non excusatur à peccato molitiei coniuncto cum aliqua circumstantia Sodomiae, non autem esse referenda ad legem reservationis, à qua non excusatur ratione sua malitia, sed quia non peccauit cum omnibus illis circumstantiis, cum quibus hoc peccatum reservatur; neque ita se retrahere refert, & auget peccatum, sed minuit, & sub alia specie ponit. Et ideo hanc sententiam tenet Lupus de *cas. refer. par. 2. cas. 10. n. 12*. Bordonus in *consil. Regul. resol. 48. num. 17*. & nouissimè P. Leo de *caus. Recollect. 6. num. 873*; ubi me citat: unde non approbo id quod asserit Mazuchellus de *cas. refer. disp. 2. cap. 22. num. 14*. quod licet in reservationem non incidat is, qui usque ad consummationem peccatum hoc peregerit in vase præpostero, quam præuidens fraudulenter membrum extraxerit, & extra vas semen effuderit; ad Superiorem tamen remittendum, ne illi sua fraus patrocinetur. Non inquam, mihi placet hæc opinio; nam si talis non incidit in casum reservatum, quare tenetur Episcopum adire? Dicendum est igitur, quod actus in casu nostro non est Sodomia completa, & consummata, sed incepta, ergo non includitur in casu reservato; nam reservatio includit tantum delictum perfectum, & consummatum, non autem attentatum; non nego tamen contrariam sententiam esse probabilem.

Sup. hoc su
pra in Rel.
55. & si pla
cet lege §.
eius amot.

6. Qæro quarto, an impuberes incidant in casum reservatum Sodomiae? Affirmat Mazuchellus *loc. cit. num. 12*. quia Episcopi absolute loquuntur, ergo reservatio absolute est intelligenda; tum quia impuberes obligantur cæteris legibus & censuris, & si possunt peccare mortaliter, consequenter reservatione ligari possunt. Tamen Lupus de *cas. r. seruat. part. 1. d. 4. num. 6*. docet impuberes ligari quid in reservationibus adnexis iis peccatis, quæ non sunt carnalia, qualia sunt homicidium, blaphemia, &c. iis uero, quæ sunt adnexæ peccatis carnalibus, non ligari, cum regulariter loquendo non compleant. Et hanc etiam sententiam Lupi admittit Bordonus in *consil. Regul. resol. 38. q. 11. n. 18*. quia peccata carnalia, quæ genitalibus sunt, non tribuntur impuberibus, ex *cap. 1. de delictis puer.* quia infra hoc tempus nequeunt seminare, & si quandoque semen emittunt, non ideo incidunt, quia reservatio instar aliarum legum non aptatur ad ea, quæ tardè accidunt. *In nam ad ea, ff. de legibus*, & hoc procedit etiam quando impubes patitur à pubere, qui licet ligetur casibus, non tamen impubes, quia ex eo quod miscetur cum pubere non amittit impubertatem, ratione cuius eximitur à reservatione, non obstante quod agens, & patiens pari pena debeant puniri, quia id procedit

quando lex intendit utrumque punire, quod non accidit in casu præsentis.

7. Qæro quinto, an exercens copulam Sodomiticam cum feminis incidat in casum reservatum affirmatiuè respondent aliqui, quia talis uerè dicitur exercere Sodomiam, ut ex pluribus tenet Fagundez in *Decal. tom. 2. lib. 6. cap. 9. num. 7*. Mihi uero magis placet opinio negatiua, quam docet nouissimè Lupus de *cas. referuat. part. 2. cas. 10. numero 3*. & alii, quos citat & sequitur Mazuchellus ubi supra *disputat. 2. cap. 22. numero 12*. Dicendum est igitur copulam hanc, masculi uidelicet cum femina in vase præpostero non esse propriè Sodomiam. Et ratio est, quia in Sodomia propriè peccatur non solum contra vas, sed etiam contra sexum; masculus autem præpostere cognoscens feminam, licet non seruet vas, seruat tamen sexum. Ergo, &c. Erit nostra sententiam docet etiam nouissimè Dicaillus de *iust. lib. 1. disputat. 3. dub. 19. numer. 323*. & seq. Et licet aliqua, quæ in præsentis Resolutione diximus, alibi à nobis obseruata sint, tamen, quia in praxi quotidie accidunt, uoluit in gratiam Confessariorum adducere ea, quæ circa illa nouiter senserunt Doctores.

RESOL. LXVI.

Illusterrimus Cardinalis Archiepiscopus reservauit in hac Diocesi Panormitana aliquos casus, sed multis Regularium Superioribus dedit potestatem absoluenti, interrogatus sepius sui à nostratibus, & cæteris, an dicti Superiores Regularium possint istam auctoritatem concedere alicui particulari? Idem queritur de Penitentiariis Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Res. 53.

§. 1. **R**espondi non posse eandem potestatem subdelegare, nisi habuerint expressam ad hoc licentiam ab Episcopo: delegatus enim ad nudum ministerium non potest subdelegare: & sic non possunt concedere omnes casus simul alicui Confessario, ut ab eis absoluat toties, quoties acciderit. Possunt tamen absolutionem casus particularis in facto occurrentis alteri committere; v. g. cum petitur ab aliquo Confessario inferiori, qui asserit se habere penitentem cum tali casu reservato, tunc potest dictus Superior, & Penitentiarius dare auctoritatem dicto Confessario, ut illum absoluat eo casu. Et aliter faciendo, confessiones eorum nullæ ex defectu iurisdictionis. Ita in terminis Piafecius in *praxi Episc. p. 2. c. 1. num. 15*. Aloysius Riccius in *praxi fori Eccl. part. 1. resol. 419. numero 1*. Zerola in *praxi penit. c. 25. q. 17. in praxi Episc. p. 1. ver. Penitentiarius. q. 4*. Finellius de *casibus referuat. c. 9. numero 11*. Homobon. de *casibus referuat. p. 1. c. 5*. circa præsentem materiam uide etiam Sanchez de *matrim. tom. 1. lib. 3. tota disp. 31*. & Molin. de *iust. & iure, tract. 5. disp. 15. num. 5*.

RESOL. LXVII.

An Vicarius Episcopi, si habeat potestatem subdelegandi possit absolui ab alio, si incidit in casum reservatum? Et an idem dicendum sit de Priore, qui ut Vicarius ab Episcopo talem potestatem à Prelato sui Monasterii habuit, an si in aliquem casum incidit, possit ab alio Confessario subdelegato de illo absolutionem obtinere sine licentia Prelati? Et quid de Episcopo, si in casum incidit reservatum Summo Pontifici, a quo ipse alios absolueret potest?

De Aliquibus referuat. Ref. LXVIII. &c. 305

Et an. si subditus petat à Prælo omnem eius auctoritatem pro vna vice, & vna persona sibi subiecta, includatur ipse petens, ita vt possit absolui à referuatis ab aliquo alio Confessario?
Idem est dicendum de dispensatione, ac de absolutione.
Ex part. 3. tract. 4. Ref. 141. aliàs 142.

Negativam sententiam mordicus tenet Iacobus de Grassio in appen. ad decr. aur. lib. 3. cap. 8. num. 22. Primò ex præsumpta mente Prælati, quæ magis attendenda est, quam verba ex l. de quibus, ff. de legibus. Sed interrogatus Episcopus à Vicario, an etiam illa auctoritate vti possit, diceret quòd non, quia si secus esset perniciosum esset concedenti, quia sic posset dare occasionem peccandi, & qui occasionem peccandi dat, ipse damnium dedisse videtur; vnde ne hoc absurdum accidat, dicendum est, verba generalia arctari, vt non comprehendatur perniciosum concedenti, ex l. si cuius, ff. de feruis. Secundo, verba generalia arctantur semper ad solita concedi, ex l. si finit, ff. de damno infecto. & ad id quod est de iure, vt notat glossa in cap. fin. vers. negotiis, de offic. deleg. sed semper potestas absoluedi cum potestate subdelegandi intelligitur data in personam aliorum, & nemo potest auctoritate seipsum, ex cap. qualiter, de elect. & in generali sermone excipitur persona cui loquimur, qui heredi §. Plautius, ver. at si heres, ff. de cond. & demonst. Ergo, &c. etiam dictus Grassius idem asserit de priore habente potestatem à Prælo absoluedi casus referuatos, cum potestate subdelegandi, putat enim, sicut de Vicario Episcopi asseruit, si incidat in aliquem casum referuatum, non posse ab illo, quem ipse subdelegauerit, absolui.

2. His tamen non obstantibus contrariam sententiam docent Vgolinius de potest. Episc. cap. 39. n. 2. & Floronus de cas. referu. part. 1. c. 3. §. 1. n. 3. Nam & Episcopus, si in casum incidit referuatum Romano Pontifici, quo ipse alios absoluerit potest, delegando eam facultatem alteri, ab eo absolui valet, atque ita sacra Cardinalium Congregatio declarauit, Tridentinum Concilium in sess. 24. de referu. c. 6. & ita communiter asserunt Doctores, Maiolus de irregular. lib. 5. c. 2. n. 7. Suarez tom. 4. disp. 41. sect. 2. n. 9. Henriquez lib. 1. c. 18. n. 3. Sayrus de cens. lib. 7. c. 9. n. 5. Riccius in praxi, part. 1. resol. 445. n. 2. Sanchez de matrim. lib. 5. disp. 3. n. 3. & in summa tom. 1. lib. 2. c. 11. num. 11. Bellettus in disquis. cler. part. 1. tit. de disciplina Clericali. §. 1. num. 54. Naldus in summa, ver. casus, n. 6. Emmanuel Sà ver. confessor. num. 16. & alij, quidquid in contrarium asserat Marius Alterius de cens. tom. 2. disp. 8. c. 3. concl. 4. ver. 3. Quæri potest in ordine ad dispensationem, sicut loquuntur etiam multi ex supra citatis Doctores, idem dicendum de dispensatione, ac de absolutione.

3. Nec valet dicere in tali casu, Vicarium seipsum quodammodo absoluerit, cum delegatus delegantis officio fungatur. Nam respondeo, quòd id locum haberet, vbi iurisdicctio delegata est ab eo, cui iurisdicctio competet ordinaria, at Vicarius hic subdelegat, subdelegatus autem fungitur vice primi delegantis, ac perinde est, ac si ipse primò delegans delegasset, quo casu sine dubitatione Vicarius absolui possit. Et idem dicendum est de Priore, qui vt vicarius ab Episcopo talem potestatem habuit à Prælo sui Monasterij; nam si in aliquem casum incidit, potest ab alio Confessario subdelegato, de illo absolutionem obtinere sine licentia Prælati.

4. Sed ponam hic pulchrum dubium, an si subditus petat à Prælo omnem eius auctoritatem pro vna vice, & vna persona sibi subiecta includatur ipse petens, ita vt possit absolui à referuatis ab aliquo Confessario? Videtur affirmatiuè respondendum, si

petens diceret: Est quadam persona, quæ indiget vestra auctoritate, placetne vobis illam mihi dare? Secus autem si diceret: Rogo te, vt des mihi tuam facultatem pro vna persona. Et ratio est, quia in generali sermone comprehenditur etiam persona sua, quando loquens concipit verba in persona alterius, vt patet ex l. Paulus respondit, §. fin. ff. de pignoriibus. Et ita hanc sententiam videtur tenere Floronus vbi supra, ex Grassio, qui tamen contrarium docet. Sed post hæc scripta inueni Villalobos in summa, tom. 1. tract. 9. diff. 64. num. 4. circa præsens dubium sic asserere. [Quando el Prelado concede à vno la auctoridad sin restrincion ninguna, es visto concederla actiua y passiua, que aunque algunos dudan desto, es mas conforme al estilo de la Religion, mientras as el Prelado no declara otra cosa.] Sic ille, & nouissime noster Pater Leone de off. & potest. Confess. tom. 2. recollect. 6. num. 331. asserit, quòd quando subditus petit facultatem à Superiore pro vna persona pro casibus referuatis, potest vti pro sua persona.

RESOL. LXVIII.

An mortuo Episcopo casus referuati expirant, vt possint absolui à quocumque Confessario?
Et quid, si casus referuati sint per Statutum, vel Synodum Diocesanam; aut qui iure, vel consuetudine ipsi Episcopo referuantur, an absolutio petenda sit à Successore, seu Capitulo, Sede vacante? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 108.

AD hoc dubium ita respondet Præpos. in Sup. conueto in hac Ref. in §. 1. & 2. Ref. seq. & quamuis pro Regularibus in to. 7. tr. 1. lege doctrinæ Ref. 119.

addit. ad 3. part. quest. 9. de reservatione casuum, dub. 1. n. 6. Cenlet Sà ver. absolutio, n. 21. mortuo Episcopo quemlibet Confessarium posse absolueri à casibus ipsi referuatis, quod non videtur solidum, & primò id non videtur posse dici de referuatis per statutum, cum etiam mortuo Episcopo illud vim suam retinere soleat. Secundo neque de referuatis ab homine, quia per reservationem inferiori subblata est iurisdicctio necessaria ad valorem huius Sacramenti; non potest autem ex iure, vel alio solido fundamento colligi, quòd ea per mortem Episcopi restituantur. Sic ille.

2. Verum hæc doctrina Præpositi admittit ab aliis, quoad casus referuatos per Statutum, vel Synodum Diocesanam; secus autem minimè, & ita docet Gauantus in enchir. Episc. ver. casus referuati, num. 16. Rubens in aphor. Episc. ver. casus referuati, numero 4. & Pialecius in praxi nouiss. Episcop. part. 2. cap. 1. art. 3. numero 21. vbi ita ait. Casus quos Episcopus sibi referuat, expirant morte ipsius, non verò illi, qui de iure, vel consuetudine ipsi referuantur, neque illi, quos per proprium statutum sibi referuat; cum enim statutum duret post mortem, cap. fin. de offic. leg. referuatio quoque durabit, & absolutio petenda est à successore, seu Capitulo Sede vacante. Hæc ille. Vide etiam Aegidium Trullench in Bull. Cruciat lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 2. num. 6.

RESOL. LXIX.

An, mortuo Episcopo, quilibet Sacerdos possit absolueri à casibus sibi referuatis?
Et quid est dicendum, si casus sint referuati per statutum, vel legem Synodalem?
Et an si in mandatis Visitationum Episcopi referuant sibi aliqua peccata, sine cum excommunicatione sine sine illa, expiret referuatio, mortuo Episcopo?

Cc 3 Idem